

דקדוקי קריאה והדרכה לקורא בפרשת נח ובהפטרות
ובראשון של לך-לך

ו ט הַתְּהִלָּה-נָח: געיה בה"א הראשונה

ו יג וְהִנְנִי: נר"ן ראשונה בשווא נח על אף הקושי, כן
הדבר גם בפס' יז

ו טז אָמַר: האל"ף בפתח והמ"ם אחריה בדגש חזק¹.

מְלִמְעָלָה: למ"ד ראשונה אינה דגושה והיא בשווא נח,

וכן בכל המקרא. תַּחְתִּימִם: הת"ו השנייה בחירק חסר
ואחריה יו"ד, מנוקדת אף היא בחירק² ובדגש חזק. דומה

הדבר בתיבה הבאה שְׁנַיִם

ו יז רִוַח חַיִּים: יש להקפיד על הפרדת התיבות, כן הדבר
גם בהמשך

ו כ שְׁנַיִם מִכָּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחְיֹת: ישנם קוראים

המבלבלים מקרא זה לבין קודמו שְׁנַיִם מִכָּל תָּבִיא

אֶל-הַתֵּבָה לְהַחְיֹת אֶת־דָּ ומוסיפים אחריו את

התיבה 'איתך' הבאה בקטע הראשון בלבד

ו כא לֹא-אֲכָלָה: האל"ף בקמץ קטן

ז א עליית שני

ז ב תִּקַּח-לָךְ: געיה בת"ו

ז ד אֶת-כָּל-הַיָּקוֹם: היר"ד בשווא נח

ז ז וַיָּבֹא נֹחַ: טעם נסוג אחור ליר"ד, אין להשגיח

בספרים (קורן ביניהם) המטעימים מלרע

ז יא כָּל-מַעֲיָנָת: שני שוואים רצופים, העי"ן בשווא נח

והיר"ד אחריה בשווא נע, כן הדבר גם בהמשך ח ב

ז יד כָּל צִפּוֹר כָּל-כְּנָף: טעם טפחא בתיבת כָּל

ז יז עליית שלישי

וְתָרַם: הרי"ש בקמץ קטן

ז יט גִּבְרָו: הטעמה משנית של מרכא בגימ"ל

ז כב בַּחֲרָבָה: העמדה קלה בב"ת להדגשת הסגול
המורה על מיועד

ז כג וַיָּמָח: הטעם ביר"ד והמ"ם אינה דגושה³. אֶת-כָּל-

הַיָּקוֹם | אֲשֶׁר | שני לגרמיה מתרדפים (רצופים);

וַיִּמָּחוּ: במלרע והמ"ם דגושה. וַיִּשְׁאַר: במלעיל

ח א וַיִּשְׁכְּבוּ: שי"ן ימנית בחולם והכ"ף אחריה דגושה

ח ד וַתָּנַח: הטעם בת"ו

ח ז וַיִּשְׁלַח אֶת-הָעֶרֶב: מלשון 'לשלח' וכן ח וַיִּשְׁלַח

אֶת-הַיּוֹנָה כן גם בפסוק יב וַיִּשְׁלַח אֶת-הַיּוֹנָה

ובדומה בפסוק י וַיִּסָּף שִׁלַּח אֶת-הַיּוֹנָה אך בהמשך

ט וַיִּשְׁלַח יָדוֹ, מלשון 'לשלוח'

ח י שִׁלַּח: השי"ן בפתח והלמ"ד דגושה, אין כאן לשון

עבר

ח יב וַיִּיחַל: יו"ד ראשונה דגושה בחירק חסר, יו"ד שנייה

דגושה אף היא ובקמץ

ח יג חֲרָבָו: החי"ת בקמץ רחב והרי"ש אחריה בשווא נע,

כן הדבר גם בהמשך הפסוק

ח טו עליית רביעי

ח יז בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָרֶמֶשׂ: שני תביר

רצופים

ח יח וַיֵּצֵא-נֹחַ: תיבה אחת, ביר"ד מאיילא⁴ כטעם משנה

ח יט כָּל רוֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ: טעם טפחא בתיבת כָּל

ח כא לֹא-אֶסָּף: מילים מוקפות, הלמ"ד בגעיה לא

בטעם מונח

ט ח עליית חמישי

ט ט הִנְנִי: נר"ן ראשונה, על אף הקושי, בשווא נח

ט יג בָּעֵנָן: העמדה קלה בב"ת להדגשת הסגול המורה

על מיועד וכן הדבר גם בהמשך הפרק

ט יד בָּעֵנָנִי: נר"ן ראשונה בשווא נע

ט יח עליית ששי

ט כד וַיִּקַּץ: במלעיל. אֲשֶׁר-עָשָׂה לוֹ: טעם נסוג אחור

לעי"ן

ט כו אֱלֹהֵי שָׁם: טעם נסוג אחור ללמ"ד

ט כט וַיְהִי: כך הוא הנוסח בכל ספרי תימן, בספרים

האשכנזים והספרדים וַיְהִי. נראה כי נוסח תימן הוא

הנכון אך יש לקרוא לפי מה שכתוב בספר התורה ממנו
קוראים⁵

י ג וַתִּגְרַמָּה: במלרע

י ז כֹּשֶׁ: בזקף לא ברביעי. וַדָּן: על אף הקושי, הדל"ת

הראשונה בשווא נח

י י וְכִלְנָה: נר"ן בצירי

⁴ וַיֵּצֵא-נֹחַ הטעם במילה וַיֵּצֵא אינו טפחא (טרחא) אלא מאיילא
והוא טעם מחבר בניגוד לטפחא

⁵ יש לדון אם הקורא קרא וַיְהִי בספר תורה אשכנזי. לדעת קסת
הסופר מחזירים אותו, אבל נראה שלא היה פוסק כך לו ידע שכן
הוא בכתר ארם צובה, ושיש עדות בישראל נוהגות כן לכתוב וַיְהִי.

¹ כן הדבר בכל המקרא, בשונה מאָמַר במשמעות של שפחה עיין
רש"י שמות ב ה.

² החירק ביר"ד הוא חירק מלא תנועה גדולה. כתיב מלא וחסר
מקראי אינו קובע את המבנה הדקדוקי

³ הקורא מלרע ומ"ם דגושה – עובר לבנין נפעל

י יא **נִינְיָה**: הנו"ן השניה בשוא נע וכן הדבר בהמשך

י יב **וְאֶת-רָסָן**: זקף קטן, כך היא ההטעמה לפי ברויאר ותוכנת הכתר וכן צריכים לקרוא

י יז **הַעֲרָקִי**: ה"א בפתח, לא בקמץ

י יט **וְצִבְיָם**: יש לקרוא את הו"ד בחירק: ...ים ולא...אים

י כא **אֶחָי יִפֶּת הַגְּדוֹל**: הטפחא (טרחא) במילה **אֶחָי**

י כה **יִקְטָן**: הו"ד בקמץ קטן

י לב **וּמֵאֵלָה**: בגרש, כן הדבר לפי ברויאר, תורה קדומה ואחרים וזהו הנוסח הנכון

י א א עליית שביעי

י א ב **וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֵּדָם**: טעם טפחא בתיבת **וַיְהִי**.

וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: טעם נסוג אחור ליו"ד וכן בפסוק לא

י א ג **לְאַבְנִי**: האל"ף בקמץ

י א ד **וְנַעֲשֶׂה-לָנוּ**: העמדה קלה בנר"ן בגלל הגעיה שם

י א ז **וְנִבְלָה**: הנו"ן איננה בקמץ חטוף (הנקרא כחולם) אלא בקמץ רחב רגיל והב"ת בשוא נע

הערה: יש לשים לב להבדלי ההטעמה בפסוקים הבאים. הראשון ברשימה **וְאַרְפַּכְשָׁד חָי מוֹטֵעַם בְּזִקָּה וַיְחִי אַרְפַּכְשָׁד בְּרַבִּיעַ; וְשָׁלַח חָי בְּטִיפְחָא וַיְחִי-שָׁלַח בְּרַבִּיעַ; וַיְחִי-לֵבֶר בְּזִקָּה וַיְחִי-לֵבֶר בְּרַבִּיעַ; וַיְחִי-פֶלֶג בְּטִיפְחָא וַיְחִי-פֶלֶג בְּרַבִּיעַ; וַיְחִי רָעוּ בְּזִקָּה וַיְחִי רָעוּ בְּרַבִּיעַ; וַיְחִי שְׂרוּג בְּטִיפְחָא וַיְחִי שְׂרוּג בְּרַבִּיעַ; וַיְחִי נַחֲזֹר בְּזִקָּה וַיְחִי נַחֲזֹר רַבִּיעַ. ככלל **השני** ברביע.**

י א כח **מוֹלְדָתוֹ**: הדל"ת בשוא נח, אין לקוראה בסגול

י א כט מפטיר

הפסרת נח ישעיהו נד א-י האשכנזים ממשיכים נה א-ה:

א **רָנִי**: הרי"ש בקמץ קטן ובמלרע. **לֹא-תָלָה**: הטעם בח"ת

ב **אֶל-תַּחֲשֹׁכִי**: שו"ן שמאלית

ג **נִשְׁמֹת**: דגש חזק במ"ם, שוממות, לשון שממה ולא רבים של **נִשְׁמָה**

ד **אֶל-תִּירְאִי**: געיה בת"ו ושווא נע ברי"ש

ו **וַעֲצוּבַת רִיחַ**: טעם נסוג אחור לצד"י

ט **וּמִגְעָר-בֶּדֶד**: העי"ן בקמץ קטן

הספרדים ואשכנז מערב מסיימים כאן. האשכנזים ממשיכים

נד יא **עֲנִיָּה**: הנו"ן בחירק חסר והו"ד אחריה בדגש חזק

נד יב **וְשִׁמְתִי כְּדָל**: כ"ף ראשונה בדגש קל על אף שהתיבה הקודמת מוטעמת בטעם משרת ומסתיימת בהברה פתוחה⁶. הדל"ת בשווא נח (אע"פ שהכ"ף אחריה רפויה)

נה ב **לְשִׁבְעָה**: השו"ן בקמץ קטן

ראשון של לך לך:

יב א **וּמִמּוֹלֶדֶתְךָ**: הדל"ת בשוא נח והת"ו בשוא נע⁷.

אַרְאֶךָ: כ"ף סופית דגושה

יב ב **וְאֶעֱשֶׂךָ**: העמדה קלה באל"ף למנוע הבלעת העי"ן.

וְאַבְרָכָךָ: כ"ף ראשונה בשווא נח למרות הקושי.

וְהָיָה: הה"א השואית נקראת בשוא נח כמו מפיק ה"א.

יב ג **וְאַבְרָכָה מְבָרְכִיךָ**: בשתי התיבות הרי"ש בשווא

נע ולא בחטף כפי שמופיע בחלק מהדפוסים. **כָּל**

מִשְׁפַּחַת הָאָדָמָה: טעם טפחא בתיבת **כָּל**

יב ד **שְׁנֵי** במנחת שבת

יב ה **אֲשֶׁר רָכְשׁוּ**: להיזהר מהבלעת אות.

יב ח **וַיַּעֲתֶק** העי"ן בשוא נח והת"ו בדגש. **וַיִּקְרָא**

בְּשֵׁם ה': טעם טפחא בתיבת **וַיִּקְרָא** בניגוד למקרא הדומה בפרשת כי-תישא (שמות לד ה)

יב י **שְׁלִישִׁי** במנחת שבת

יב יב **יְחִיָּו**: במלרע

יב יג **אֶתְחִי אִתָּךְ**: טעם נסוג אחור לח"ת. **יִיטֵב-לִי**:

געיה ביו"ד הראשונה

⁷ יש קוראים שמתקשים לקרוא דל"ת בשוא נח לפני ת"ו ולכן הדל"ת נשמעת אצלם כמו בסגול; ולעומת זאת קוראים את הת"ו בשוא נח...

⁶ במחברת התיגאן של יהדות תימן היא נכללת ברשימת מילים בשם 'אוגירה' הכוללת מקרים דומים במקרא.